Vlaams Parlement

stuk **976** (2010-2011) – Nr. 3
ingediend op 13 mei 2011 (2010-2011)

Vlaams Jeugdbeleidsplan

2010-2014

ingediend onder de coördinatie van de heer Pascal Smet,
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Gedachtewisseling

met de heer Pascal Smet,
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd,
Gelijke Kansen en Brussel,
de heer Bruno Van Obbergen,
kinderrechtencommissaris
en de heer Rob De Donder,
coördinator van de Vlaamse Jeugdraad

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Chokri Mahassine

verzendcode: REG

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:
de heren Carl Decaluwe, Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:
de heer Ludwig Caluwé, de dames Martine Fournier, Vera Jans, Tinne Rombouts;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Patrick Janssens;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Stukken in het dossier:
976 (2010-2011) – Nr. 1: Beleidsplan
– Nr. 2: Verslag

INHOUD

I. Gedachtewisseling van 5 april 2011 4

1. Toelichting door de heer Bruno Van Obbergen bij de adviezen verstrekt door het Kinderrechtencommissariaat 4

2. Toelichting door de heer Rob De Donder bij de adviezen verstrekt door de Vlaamse Jeugdraad..... 5

3. Antwoord van de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel op de verstrekte adviezen..... 6

4. Vragen van de commissieleden aan minister Pascal Smet en de heren Bruno Van Obbergen en Rob De Donder..... 6

5. Antwoord van de heren Bruno Van Obbergen, Rob De Donder en minister Pascal Smet op de vragen van de commissieleden..... 11

6. Vraag voor een bijkomende gedachtewisseling met de minister 11

II. Vervolg van de gedachtewisseling op 3 mei 2011 12

1. Bijkomende vragen van de commissieleden aan de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel 12

2. Antwoord van minister Pascal Smet op de gestelde vragen..... 14

Gebruikte afkortingen 17

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media besprak op 5 april en 3 mei 2011 het Vlaams Jeugdbeleidsplan en de verschillende adviezen die hierop werden uitgebracht.

De gedachtewisseling werd georganiseerd met de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, de heer Bruno Van Obbergen, kinderrechtencommissaris en de heer Rob De Donder, coördinator van de Vlaamse Jeugdraad.

Tussen de eerste hoorzitting van 5 april en de tweede van 3 mei 2011 werd nog een extra advies uitgebracht door het Kinderrechtencommissariaat en de Vlaamse Jeugdraad. Zowel de oorspronkelijke adviezen als het extra advies werden aan de commissieleden voorgelegd.

I. GEDACHTEWISSELING VAN 5 APRIL 2011

1. Toelichting door de heer Bruno Van Obbergen bij de adviezen verstrekt door het Kinderrechtencommissariaat

De heer *Bruno Van Obbergen*, kinderrechtencommissaris, stelt dat de advisering van het Kinderrechtencommissariaat in twee fasen is verlopen. Het bracht een tussentijds advies uit in juni 2010 en een tweede in januari 2011, waaraan achteraf nog een aantal zaken is toegevoegd. Beide adviezen werden aan de commissie overgemaakt.

Het Kinderrechtencommissariaat vindt het Jeugdbeleidsplan zeer ambitieus, met heel wat thema's in verschillende beleidsdomeinen. Het stelt ook vast dat heel wat mensen en organisaties een bijdrage leverden. De spreker juicht de aandacht voor participatie toe, maar vraagt wel hoe men haar ondersteuning wil waarborgen binnen het onderwijs, waar het forum leerlingenparticipatie werd afgeschaft. Is het mogelijk om haar in te bedden in het geplande decreet rechtspositie? Voorts is van belang dat de discussie naar de finaliteit van jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk blijvend gevoerd wordt.

Toegankelijke jeugdinformatie is terecht aanwezig in het Jeugdbeleidsplan, maar daarnaast vraagt het Kinderrechtencommissariaat aandacht voor haar vertaling naar specifieke contexten zoals de jeugdhulp. Voorts pleit het ervoor om ook (jonge) kinderen op te nemen in het geplande, belangrijke tijdsbestedingonderzoek. Het waardeert sterk de aandacht voor institutioneel geweld en wijst, in de strijd tegen detentieschade, op het belang van onderwijs en inspectie in gesloten instellingen.

Wat diversiteit betreft, pleit de spreker ervoor dat het jeugdbeleid het debat over religie, culturele identiteit en taal sterker inspireert, motiveert en ondersteunt, meer bepaald wat de kinderopvang en de gemeenschapsinstellingen betreft. In dat verband rijst de vraag hoe de ambities op het vlak van de uitbouw van de brede school staan tegenover de gebrekkige financiële ondersteuning. Voorts is het zeer belangrijk dat het belang van vrijwilligerswerk voor en door jongeren wordt erkend.

Het feit dat kinderen en jongeren meer mediawijsheid hebben, en de houding van de media zelf ten aanzien van jongeren, verdient meer aandacht. Het respect voor hun privacy is slechts één voorbeeld daarvan.

Vervolgens drukt de spreker de hoop uit dat de uitvoering van het Jeugdbeleidsplan en opvolging ervan, meer zal zijn dan louter rapportering. Hij vraagt hoe de verdeling van de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de operationele doelstellingen er in de praktijk zal uitzien.

Het Jeugdbeleidsplan volgt de acht thema's die de EU voor jeugdbeleid naar voren schoof, maar die bestrijken niet alles. Zo vallen kinderen en jongeren binnen een asielcontext of

zonder papieren, uit de boot. De spreker wijst het argument af dat dit enkel een federale aangelegenheid is, het raakt wel degelijk aan verschillende Vlaamse bevoegdheden zoals sport en vrije tijd, of onderwijs. Hij pleit ervoor om dit op te nemen in het Vlaams Actieplan Kinderrechten door als leidende structuur die van de 'concluding observations' te kiezen.

De Kinderrechtencommissaris noemt het onderscheid tussen een defensief kinderrechtenbeleid en een offensief jeugdbeleid lastig. Het eerste kan volgens hem even offensief zijn: ruimte creëren en drempels wegwerken vormt dan slechts één element van een breder kinder- en jongerenrechtenbeleid, dat vervolgens vertaald wordt naar specifieke contexten. Daarnaast zijn immers ook antwoorden nodig op de relationele problemen in de publieke ruimte en daarvoor kan een offensief gedacht kinderrechtenbeleid zorgen.

De pedagogische 'civil society' is een belangrijk begrip. De spreker vraagt de minister om de bewoners van een wijk te responsabiliseren om met elkaar in dialoog te gaan en niet alle problemen met jongeren te laten afhandelen door de overheid. Hij hoopt op signalen dat de samenleving ook op andere manier met kinderen en jongeren kan omgaan dan via jeugdinspecteurs of gemeentelijke administratieve sancties.

2. Toelichting door de heer Rob De Donder bij de adviezen verstrekt door de Vlaamse Jeugdraad

De heer *Rob De Donder*, coördinator van de Vlaamse Jeugdraad, licht de drie adviezen van de Vlaamse Jeugdraad toe. Volgens hem moet de focus van een dergelijk Jeugdbeleidsplan geïntegreerd en domeinoverschrijdend zijn en hij heeft de indruk dat de minister het daarmee eens is. Toch heeft hij vragen bij de uitvoering. De 75 doelstellingen en 300 acties zijn goed, evenals de expliciete benoeming van de actoren, maar ze zijn niet altijd even scherp. De spreker vraagt aan welke indicatoren wordt gedacht met het oog op de evaluatie en hoe de opvolging praktisch zal verlopen. Gezien het ontbreken van een budgettair kader, peilt hij naar de inzet van de middelen en het overleg met de andere ministers daarover. De heer de Donder wil ook weten welke van de vele doelstellingen en acties de minister tot zijn echte ambities rekent.

De afdeling Jeugd en de aanspreekpunten in andere departementen krijgen een vrij sterke verantwoordelijkheid voor de opvolging. De spreker heeft op zich niets tegen de vervanging van de jaarlijkse rapportering door één enkele tussentijdse, maar die moet dan wel diepgaander zijn dan een louter ambtelijke toets. In dat verband is hij ook benieuwd naar de manier waarop de opvolging binnen de Vlaamse Regering geschiedt en welke rol de minister van Jeugd daarin opneemt. Hoe moet de Vlaamse Jeugdraad trouwens haar jaarlijkse advies formuleren als er geen jaarlijkse rapportering meer is?

Wat in het Jeugdbeleidsplan staat over de instrumenten van het jeugdbeleid, is erg algemeen en weinig ambitieus of vernieuwend. Zorgwekkend op het vlak van de evaluatie, is de onduidelijk geworden positie van de JoKER, die al eerder geïntegreerd werd in de RIA en dat nu ook zou worden in een sociale impactanalyse en de meting van gezondheidseffecten. Het gevaar bestaat dat het vele evalueren succesvol implementeren in de weg staat.

De heer de Donder vindt het jammer dat er voor kinderrechten een apart plan komt. Hij is dan ook benieuwd naar de manier waarop zij bij de uitvoering op elkaar ingespeeld gaan raken, en waarschuwt voor de administratieve overlast die het gevolg kan zijn. Hij rekent erop dat de minister hem gaat uitleggen hoe hij dat wil vermijden. Ten aanzien van het jongerenpact pleit hij tegen een lijvig boek en voor een toekomstgerichte visie op bijvoorbeeld twee bladen papier.

Tot slot peilt de spreker naar de verhouding tussen het Jeugdbeleidsplan en de decreten lokaal en Vlaams jeugdbeleid. Waar de aangekondigde aanpassingen precies voor dienen, staat niet duidelijk in het Jeugdbeleidsplan.

3. Antwoord van de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel op de verstrekte adviezen

Minister *Pascal Smet* antwoordt dat de participatie in het onderwijs zal geregeld worden in het decreet Rechtspositie. Het recht op informatie wordt opgenomen in de hervorming van de bovenbouw. In dat verband krijgt de minister nu al veel lovende woorden van ouders over de jongerengids. Het is wel degelijk de bedoeling dat kinderen en jongeren worden opgenomen in het tijdsbestedingonderzoek, al mag het niet te duur worden.

De opmerking over mediawijsheid en privacy belooft hij over te maken aan zijn collega van Media. Er staat een actie daarover in het Jeugdbeleidsplan, meer bepaald een netwerk van journalisten. Wat de thema's betreft, is het inderdaad de bedoeling om de 'concluding observations' van Genève als uitgangspunt te nemen. In de opmerking over het onderscheid tussen offensief en defensief kan de minister inkomen. De kernindicatoren moeten klaar zijn tegen de zomer. Aan de hervorming van de bovenbouw wordt de laatste hand gelegd, waar de opdracht wordt meegegeven aan de geplande ondersteuningsdienst.

De administratie kreeg de opdracht om de inhoud van het Jeugdbeleidsplan in tabellen te gieten per minister, en te bepalen met wie elk jaar de opvolging zal bekeken worden. De acties moeten ook opgenomen worden in hun beleidsbrieven, waarop niet alleen hij als coördinerende minister maar ook de commissie kan toezien. De minister wijst erop dat elke commissie het Jeugdbeleidsplan ter bespreking heeft ontvangen. Hij vindt het raar dat bepaalde commissies de bespreking ervan zouden weigeren, al blijft het aan het parlement om te kijken hoe het daarmee omgaat. Over de opvolging door zijn collega's belooft hij regelmatig een voortgangsrapportage aan de regering voor te leggen.

Kinderrechten vormen het uitgangspunt van het Jeugdbeleidsplan, maar voor de opstelling ervan kon hij niet wachten op Genève. Daarom zijn er twee plannen, wat geen probleem hoeft te zijn. Verwijzingen naar de te wijzigen decreten zullen in de toelichting uitgelegd worden.

In de plaats van zijn voorkeursacties te noemen, geeft de minister liever een boodschap mee. Kinderen moeten ruimte krijgen om kind te zijn. Met die 'mindset' moet een positieve 'vibe' mogelijk zijn. Samenleving en media moeten ophouden hen voortdurend als probleem te omschrijven.

4. Vragen van de commissieleden aan minister Pascal Smet en de heren Bruno Van Obbergen en Rob De Donder

Mevrouw *Katrien Schryvers* apprecieert het ambitieuze Jeugdbeleidsplan, waarin zij veel van haar bezorgdheden terugvindt. Zij vindt het relatief concreet en het is goed dat bij alle doelstellingen initiatiefnemers, beleidsdomeinen en actoren worden genoemd. Tegelijk begrijpt zij dat in een snel ontwikkelende sector dergelijke lijsten nooit limitatief mogen geïnterpreteerd worden. In dat verband waardeert zij ook de betrokkenheid van de jeugd bij de opstelling.

Ook haar fractie heeft vragen bij de kosten voor het waarmaken van al die ambities en wie ze voor zijn rekening gaat nemen. Hoe garandeert de minister voldoende middelen voor realisatie van alle doelstellingen?

Voorts informeert zij waar de adviezen van de strategische raden consulteerbaar zijn, waarop minister *Pascal Smet* belooft ze te verzamelen en over te maken aan de commissieleden.

Mevrouw *Katrien Schryvers* vraagt verder hoe de minister zijn collega's zal motiveren voor en betrekken bij de realisatie van het Jeugdbeleidsplan. Dat alle commissies betrokken worden, vindt zij alvast een goede zaak.

Wat het jongerenpact betreft, steunt de spreker de keuze voor een apart traject, dat moet leiden naar een visie in het perspectief van 2020. Tegelijk treedt zij de Jeugdraad bij dat dit geen lange tekst hoeft te zijn. Ook vermeldt zij de ontbrekende link met het Jeugddecreet.

Mevrouw Schryvers informeert naar de middelen voor het lokale jeugdbeleid. Behoren die tot de huidige prioriteitenregeling of zullen alle lokale jeugdmiddelen buiten het Gemeentefonds worden gehouden bij de implementatie van de principes van het kaderdecreet Planlastvermindering? Hoe worden jeugdorganisaties ondersteund die buiten de vrijetijdscontext activiteiten ontplooien die mee helpen om de doelstellingen van dit Jeugdbeleidsplan te realiseren?

Mevrouw Schryvers wijst erop dat het Jeugdbeleidsplan sterk focust op de stedelijke context, die belangrijk is, maar ook daarbuiten is aandacht nodig voor kinderen en jongeren. Het is wel goed dat er meer doelstellingen zijn in de brede sector van welzijn en gezondheid. Sinds oktober hoort de commissie ad hoc Jeugdzorg het hele veld daarover. Het lid kondigt een resolutie aan die heel wat raakvlakken met het Jeugdbeleidplan zal bevatten en vraagt de minister dan ook om voldoende aandacht daarvoor. Zij hoopt tevens dat de minister de implementatie ervan mee zal stuwen.

Tot slot vraagt de spreker naar de timing van het Vlaams Actieplan Kinderrechten.

De heer *Chokri Mahassine* feliciteert de regering met het omvattende Jeugdbeleidsplan, waaraan een uitgebreide participatieronde voorafging. Het is ambitieus en offensief. Het Vlaamse jeugdbeleid moet inderdaad verder gaan dan een kinderrechtenbeleid. Het verdedigen of beschermen van de kinderrechten is een essentieel en wezenlijk onderdeel van het jeugdbeleid, maar is onvoldoende op zich. Het Jeugdbeleidsplan getuigt van visie en bekijkt het jeugdbeleid vanuit verschillende invalshoeken: duurzaam, lokaal en internationaal.

Het lid is zeer blij dat de minister een federale paragraaf heeft opgenomen. Voor kinderen en jongeren zeer belangrijke bevoegdheden als sociale aangelegenheden, financiën, justitie en arbeidsmarktbeleid zijn immers federaal en niet Vlaams. Het is goed dat de Vlaamse overheid daarover in debat gaat met de federale overheid, opdat deze materies vanuit een jeugdbril worden bekeken. Daarom zouden beide overheden ook moeten samenwerken bij de organisatie van informatiedagen. Wordt de federale overheid betrokken bij het geplande debat over de medicalisering? Dit is belangrijk gezien het belang van de terugbetaling van geneesmiddelen.

Sociale inclusie is een van de doelstellingen voor 2020. In dat perspectief vindt het lid de keuze voor de term maatschappelijk kwetsbare jongeren te weinig aanmoedigend. Hij verkiest de term kansengroepen uit het werkgelegenheidsbeleid. De spreker is echter bang dat de mensen ondertussen immuun worden voor thema's als armoede, samenleven met allochtonen of gelijke kansen voor minderheden. Men is ermee platgeslagen en ze inspireren niet meer. Hoe verfrissend en vernieuwend zal het jeugdbeleid op dit punt moeten zijn om effect te sorteren? Waartoe verbinden de regering en de sectoren zich? Hoe antwoordt de minister op het advies van de Vlaamse Jeugdraad ten gunste van de ontwikkeling van een jeugdwerk voor en door allochtone jongeren?

Het Jeugdbeleidsplan ademt participatie en individuele initiatieven van jongeren, en sluit heel nauw aan bij hun leefwereld, creativiteit en initiatieven op het vlak van kunst, sport, cultuur en sociaal engagement. Hiermee toont het plan voldoende modern te zijn.

Men wil kinderen en jongeren meer internationale ervaring laten opdoen door meer uitwisselingen te organiseren in het kader van het onderwijs of de vrije tijd. De heer Mahassine pleit voor sterke ambitie op dit vlak, want door het vizier te openen, stimuleert men creativiteit, ondernemingszin en sociaal engagement. Vlaanderen kan dus eigenlijk alleen maar echt tevreden zijn als elke jongere voor een periode naar het buitenland gaat. Welke doelstelling legt de minister zichzelf op? Kan Vlaanderen de eerste regio in de wereld worden waar iedere jongere een tijdje enthousiast in het buitenland studeert, stage loopt of werkt? Er zijn creatievere initiatieven nodig dan de bestaande om echt schwung te brengen in de buitenlandse verblijven. Zeker voor technisch en beroepsonderwijs is een bijkomende inspanning nodig. De ideeën bestaan nochtans al 10 jaar.

De heer Mahassine is zeer tevreden met de geplande conceptnota 'elders verworven competenties'. Het biedt vooral kwetsbare jongeren absoluut meer mogelijkheden om hun talenten op verscheidene vlakken te tonen en zich gewaardeerd te weten. Sprak de minister daar al over met Onderwijs?

Het is goed dat in het Jeugdbeleidsplan op verscheidene plaatsen sprake is van de rol van de ouders. Die is de voorbije decennia wellicht veranderd, de onderwijs- en welzijnswereld kunnen ervan meespreken. Het lid wijst op het belang van de samenwerking tussen beide sectoren. Hoe verloopt die? Kan een leerkracht die met problemen wordt geconfronteerd, terecht bij de opvoedingswinkel?

Op het einde van de vorige legislatuur dienden de ministers van Toerisme, Jeugd en Ruimtelijke Ordening een Actieplan Jeugdverblijfcentra in. Het lid begrijpt dat de verantwoordelijkheid en knelpunten voornamelijk bij Ruimtelijke Ordening liggen, maar wat is de stand van zaken?

De minister wil meer samenwerking tussen de Vlaamse Jeugdraad, het steunpunt Jeugd en het Vlaams Informatiepunt Jeugd. Daarmee zegeviert het gezond verstand, oordeelt de spreker. Zijn fractie steunt in ieder geval een transparante en efficiënte bovenbouw.

De voltallige Vlaamse Regering is verantwoordelijk voor de uitvoering van het ambitieuze Jeugdbeleidsplan. Elke Vlaamse minister zal zijn deel van het Jeugdbeleidsplan op het terrein moeten waarmaken. Het is daarom goed dat per doelstelling wordt weergegeven wie verantwoordelijk is. Dat biedt de parlementsleden de mogelijkheid de juiste vragen te stellen aan de juiste minister. Hoe wordt de uitvoering van het plan verder verzekerd? Komt er jaarlijks overleg tussen de coördinerende minister en zijn collega's over de vorderingen? Bilateraal overleg lijkt het lid onontbeerlijk om te vermijden dat het Jeugdbeleidsplan bij een minister in de onderste lade beland.

Mevrouw *Danielle Godderis-T'Jonck* waarschuwt dat het inschrijven van de uitgangspunten van het decreet Lokaal Jeugdbeleid in de relatie met de lokale besturen, de principes van het ontwerp van kaderdecreet Planlastvermindering niet in vraag mag stellen, zoals de tekst van het voorliggende Jeugdbeleidsplan laat uitschijnen.

De N-VA-fractie vraagt extra aandacht voor de vrijwilliger, van wie zij de indruk heeft dat hij meer en meer in verdrukking komen door overvloedige reglementering. Het lid roept de Vlaamse Regering ook op om werk te maken van een instrumentarium voor effectmeting op kinderen en jongeren van haar beleid in om het even welk domein. In het bijzonder de JoKER moet verder uitgewerkt worden. Voorts pleit zij voor samenspraak met Welzijn over gezamenlijke acties tegen alle vormen van geweld tegen kinderen en jongeren, met inbegrip van zelfdoding. Vervolgens peilt mevrouw Godderis-T'Jonck naar de stand van zaken in de voorbereiding van het jongerenpact. Zij is tevreden met de opname van de brede school in het Jeugdbeleidsplan en roept de minister op om eveneens contact op te nemen met zijn collega van Media over het kenniscentrum Mediawijsheid, waarrond de laatste tijd weinig beweegt.

Hoe ziet het Kinderrechtencommissariaat concreet de huursubsidie? Vanaf welke leeftijd kan men hierop een beroep doen?

De Jeugdraad adviseerde zelf de opname van bepaalde strategische doelstellingen, onder meer over jeugdbeleid in een internationale context. Waarom wees de minister sommige suggesties af?

Wat denken de sprekers over de integratie van kind- en jongereneffectrapportage in een sociale-impactanalyse?

De heer *Chris Janssens* waardeert de vormgeving van zowel het Jeugdbeleidsplan als zijn eerdere presentatie, die hij trendy en flashy noemt. Het lid sluit zich aan bij de opmerking van de Jeugdraad dat bij de doelstellingen en acties beter de budgetten hadden gestaan. Hij pleit verder voor het behoud van de jaarlijkse rapportage en betreurt de afwezigheid van een tijdspad. Het jongerenpact hoeft inderdaad geen dikke bundel te zijn, maar moet concrete verbintenissen bevatten voor regering, veld en sociale partners.

Het viel de heer Janssens op dat de minister diversiteit en haar promotie sterk in de verf zet. De spreker staat alvast behoorlijk kritisch tegenover etnisch-culturele diversiteit en stelt dat, wie de problemen van de multiculturele samenleving ontkent, de werkelijkheid zelf in vraag stelt. Het lid herinnert eraan dat een van de Marokkaanse deelnemers aan de presentatie van het Jeugdbeleidsplan zelf onderstreepte dat een eigen jeugdwerk voor en door allochtonen niet nodig was en dat het moet gaan om jongeren in het algemeen, ongeacht hun afkomst. De spreker treedt die uitspraak bij.

Voorts wil de heer Janssens weten hoe de minister de coördinatie gaat regelen van de doelstellingen en acties die ook federale implicaties hebben. En wat is de Vlaamse consultatiecode waarnaar op pagina 55 verwezen wordt? Wanneer gaat de aangekondigde Staten-Generaal over structurele jeugdwerkloosheid plaatsvinden?

Tot slot plaatst het lid tegenover de overdreven aandacht voor diversiteit, de verwaarlozing van kinderopvang, van veiligheid op school, van drugspreventie en de preventie van jeugdwerkloosheid in het Jeugdbeleidsplan.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* denkt dat de leerlingenparticipatie meer behoeft dan opname in het decreet Rechtspositieregeling. Die regels kunnen immers gemakkelijk dode letter blijven. Voor een cultuuromslag in scholen zal meer nodig zijn.

Mevrouw Meuleman vindt in tegenstelling tot de heer Janssens dat de diversiteit juist onvoldoende is uitgewerkt in het Jeugdbeleidsplan. Het traditionele jeugdwerk is nog steeds wit en middenklasse. Men zal het over een heel andere boeg moeten gooien om het gekleurder te maken in de praktijk. Het verwachte decreet lijkt immers vooral aandacht te zullen hebben voor het honoreren van het kwantitatieve, waardoor experimentele initiatieven om allochtone jongeren te betrekken erbuiten dreigen te vallen. In het groenboek Interne Staatshervorming lijken de provinciale subsidies weg te zullen vallen, en die gingen opnieuw net naar dat kleinschalige jeugdwerk.

Ook mevrouw Meuleman heeft vragen naar de opvolging en de indicatoren. De genoemde, kleinere initiatieven zijn immers vooral kwalitatief en minder gemakkelijk kwantitatief te meten.

Kinderrechten moeten meer zijn dan een achtergrond voor het Jeugdbeleidsplan, daar moeten concrete doelstellingen en acties voor afgebakend worden. Dat ontbreekt hier. Het lid is geen voorstander van loskoppeling ervan in een apart plan.

Tot slot peilt mevrouw Meuleman naar de stand van zaken in de hervorming van de bovenbouw. Wordt het vele voorbereidende werk door de sector wel voldoende gehonoreerd?

De heer *Jean-Jacques De Gucht* roept de vraag op of het ambitieuze Jeugdbeleidsplan ook haalbaar is. Ook hij mist de budgettaire impact. Wat participatie betreft, stelt hij voor om expliciet in het plan te stellen dat de lokale jeugdraden zullen blijven bestaan en door de planlastvermindering niet aan inspraak zullen inboeten. Het participatierecht van leerlingen zou dan weer geëxpliciteerd moeten worden in de rechtspositieregeling in het onderwijs.

Bij het kwaliteitslabel roept de spreker de vraag op of het naleven ervan haalbaar is voor alle Vlaamse jeugdinformatieproducenten. Vervolgens pleit hij voor een uitbreiding van de SID-ins tot omvattende beroepsinformatie voor alle jongeren.

Vervolgens pleit de heer De Gucht ervoor niet alleen kwantitatief maar ook kwalitatief onderzoek te voeren. De focus op genderbewustzijn en omgang met seksualiteit wil hij uitbreiden van nieuwe jonge Vlamingen en Brusselaars naar alle jongeren, en bovendien zou hij er de omgang met religie aan toevoegen. En moet het sensibiliseren van hogescholen en universiteiten niet verruimd worden tot alle opleidingen met jongeren als doelgroep? Misschien is het interessant om binnen de gezondheidsdoelstellingen af en toe te focussen, zoals op tabak- en drugsgebruik of soa.

De aandacht voor zelfdoding is terecht. Het lid suggereert in dat verband een integraal plan tegen cyberpesten.

Voor de afbakening van de ruimte voor jongeren lijkt een juridisch kader interessant, maar niet alleen ten aanzien van het gemeentelijke en gemeenschapsonderwijs. Er moet ook een dialoog worden opgestart met het oog op de responsabilisering van het vrij onderwijs, dat in bepaalde provincies de meerderheid van de scholen uitmaakt.

Wat cultuureducatie betreft, vraagt de spreker wanneer de minister van Onderwijs zal klaar zijn met de uitwerking van de leerlijnen tot een structureel, samenhangend en complementair beleid. Cultuur heeft een vakoverschrijdend karakter. Wat zijn de concrete doelstellingen?

Mevrouw *Ulla Werbrouck* wijst op de kritiek van de Vlor: het Jeugdbeleidsplan mist prioriteiten en een tijdskader, en de doelgroepen moeten beter gedefinieerd worden. Ook de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening, die het plan als erg vrijblijvend, zonder fundamentele keuzes beschrijft, wijst op het ontbreken van timing en budgetten. De Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie vindt dat zijn beleidsvelden slechts in kleine mate betrokken worden.

Het lid informeert wat de minister met al die adviezen zal doen. Was het geen doelstelling van de Vlaamse Regering om de inbreng van de adviesraden in een vroeg stadium van de beleidsvorming te valoriseren? Toch kregen ze te weinig tijd voor een diepgaand advies. Kan dat alsnog gebeuren?

Mevrouw Werbrouck vindt het tijd om de verschillende vakministers aan te zetten om hun bijdrage aan het jeugdbeleid ernstig te nemen. Zij roept minister Smet op daar werk van te maken.

5. Antwoord van de heren Bruno Van Obbergen, Rob De Donder en minister Pascal Smet op de vragen van de commissieleden

De heer *Bruno Vanobbergen* belooft het uitgebreide advies van het Kinderrechtencommissariaat over huursubsidies over te maken. Het gaat om de groep van 16-, 17-jarigen die bij de uitbouw van een zelfstandig leven niet langer kunnen rekenen op de steun van hun familie maar ook nog niet meerderjarig zijn.

Het Kinderrechtencommissariaat wil de JoKER nu eerst meer slagkracht geven vooraleer haar te laten opgaan in een breder geheel. De aanspreekpunten spelen daarin een bijzonder belangrijke rol.

De heer *Rob De Donder* heeft geen antwoord op de vraag of de JoKER zal verdrinken bij haar integratie in een sociale impactanalyse. Ook hij vindt dat de inzet van het bestaande instrument eerst moet verbeterd worden, in het bijzonder zijn hantering door de administratie. Duidelijkheid is in elk geval een voorwaarde.

Minister *Pascal Smet* repliceert dat het aantal strategische doelstellingen sinds het vorige Jeugdbeleidsplan herleid is van 70 tot 24 en dat dus wel degelijk keuzes werden gemaakt. Volgens hem bevat het nieuwe plan meer betrokkenheid van de sector en is het ook concreter. Hij erkent dat het beter is om een budgettair kader toe te voegen, maar de strikte timing heeft dat verhinderd. Het is nu aan regering en commissies om de opeenvolgende beleidsbrieven in het licht van het Jeugdbeleidsplan op te volgen.

Het Vlaams Actieplan Kinderrechten moet klaar zijn tegen de zomer, het jongerenpact in de lente van 2012. De bevraging van de jongeren is reeds aan de gang. De minister erkent voorts dat de informatie niet mag beperkt worden tot het Vlaamse niveau en hij gaat, net als bij de jongerengidsen, proberen om het federale niveau te betrekken. Voor diversiteit is er wellicht voldoende aandacht, want het ene lid vindt het te veel, het andere te weinig. Hij vroeg aan de Vlaamse Jeugdraad een advies of jeugdwerk voor en door allochtonen wenselijk is. Belangrijk is dat men de diversiteit erkent, zonder dat men de problemen ontkent.

Veel kan de minister op dit moment aan de Federale Regering niet vragen, gezien zij in lopende zaken is. Voor de Vlaamse consultatiecode verwijst de minister door naar de initiatiefnemer, Vlaams minister Bourgeois. De aanpak van de jeugdwerkloosheid moet nog verder uitgewerkt worden met Vlaams minister Muyters.

Het decreet over de bovenbouw wordt zeker voor de zomer aan de regering voorgelegd en hopelijk ook in het parlement ingediend. De laatste hand wordt eraan gelegd. Ook met de indicatoren, die inderdaad niet alleen kwantitatief moeten zijn, is men bezig.

Een ambitieuze aanpak leidt volgens de minister verder dan een die van meet af aan realistisch is. De vraag of elke informatieverstrekker het kwaliteitslabel kan halen, neemt hij men in het onderzoek. Ook de opmerking dat de aanpak van de beroepskeuze meer moet zijn dan SID-ins, treedt hij bij. In samenwerking met minister Muyters wordt gewerkt aan een website met juiste informatie. Met zijn voorstellen over kunst- en cultuureduatie trekt de minister in mei naar de regering.

De minister erkent dat de adviezen gemengd zijn. Zij kregen de tijd die er was. De waardevolle opmerkingen heeft hij meegenomen.

6. Vraag voor een bijkomende gedachtewisseling met de minister

Een aantal commissieleden merkt op dat de minister wel erg bondig antwoordt op de gestelde vragen. Ze hebben begrip voor de agenda van de minister die hem noopt om de commissievergadering te verlaten, maar dringen aan op een bijkomende gedachtewisseling

om het Vlaams Jeugdbeleidsplan grondig te kunnen bespreken.

Na overleg wordt een nieuwe gedachtewisseling gepland op 3 mei 2011.

II. VERVOLG VAN DE GEDACHTEWISSELING OP 3 MEI 2011

1. Bijkomende vragen van de commissieleden aan de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* herhaalt haar zorg dat door de kwantitatieve subsidie-indicatoren van het nieuwe Jeugd- en Kinderrechtendecreet de initiatieven die allochtone en maatschappelijk kwetsbare jongeren trachten te bereiken, uit de boot dreigen te vallen. Het antwoord van de minister tijdens de vorige vergadering was bepaald teleurstellend. Recente incidenten illustreren nochtans dat het probleem zeer reëel is.

In Hofstade reageerde het beleid met een omheining, identiteitscontroles en het ontzeggen van de toegang aan herrieschoppers. De politie van de kustgemeenten wil probleemgedrag ontmoedigen door (hang)jongeren te controleren en te stalken, wat VIP – Very Irritating Policing – wordt genoemd. Verder zijn er gemeenten die hun administratieve sancties willen uitbreiden tot kinderen vanaf 12 jaar.

Mevrouw Meuleman ziet een tegenspraak tussen dit alles en het aangekondigde positieve beleid om ruimte te bieden aan jongeren. Zij pleit ervoor om andere antwoorden te bedenken. Het volstaat niet, zoals de minister vorige keer suggereerde, dat men inzake diversiteit tevreden is met een positie zich zich tussen Groen! en Vlaams Belang situeert. Wat is de visie van de minister?

Mevrouw *Katrien Schryvers* stelt dat haar fractie wil weten welke plaats het voor het voorjaar van 2011 beloofde Actieplan Kinderrechten, de aanbevelingen van de commissie Jeugdzorg, het jongerenpact en de conclusies van de Kamercommissie Seksueel Misbruik (die ook elementen bevatten die binnen de Vlaamse bevoegdheden vallen), zullen hebben ten opzichte van de strategische en operationele doelstellingen van het voorliggende plan voor de volgende jaren. Overweegt de minister aanvullingen? Het lid dringt aan op een omvattend en coherent jeugdbeleid.

Niet alle doelstellingen kunnen onmiddellijk en tegelijk gerealiseerd worden. Zal de minister werken met een bepaalde timing of een prioriteitenlijst? Wat de lichamelijke en geestelijke gezondheid van jongeren betreft, betreurt de spreker dat het plan zich in doelstelling 5 beperkt tot de impact van maatregelen. Er zijn immers ook andere verschijnselen met invloed op hun welbevinden, zoals bijvoorbeeld echtscheiding. Daarover en over het welbevinden van jongeren over het algemeen staat weinig in het plan. Mevrouw Schryvers heeft dezelfde opmerking over strategische doelstelling 6.

In doelstelling 18 komt de verwevenheid van functies aan bod, die van groot belang is gezien de schaarse ruimte, maar hoe gaat de minister dat waarmaken in de praktijk? Mevrouw Schryvers wijst in dit verband op het blijvende probleem van de zonevreemde jeugdaccommodatie.

Mevrouw *Ulla Werbrouck* vindt dat Jeugd een horizontale bevoegdheid is. Het is dan ook positief dat de minister zijn collega's voor hun verantwoordelijkheid wil stellen, maar hoe wordt de implementatie opgevolgd? De beleidnota's beloven alvast niet veel goeds, want weinig ministers houden rekening met de groep jeugd.

Heel wat thema's vergen ook federaal overleg, zoals vrijwilligers of de administratieve lasten van jeugdhuizen. Volgens haar fractie moeten bepaalde aangelegenheden een Vlaamse

bevoegdheid worden. Zij wijst op de uiteenlopende opvattingen in Vlaanderen en Wallonië over de bestraffing van jeugdcriminaliteit. Hoe denkt de minister het genoemde overleg aan te pakken?

De fractie van mevrouw Werbrouck pleit al langer voor één Vlaamse koepelorganisatie voor Jeugd. Wat is de timing van de door de minister aangekondigde bovenbouw? Zij onderschrijft ook de doelstelling om de jeugd ruimte te bieden en wil weten welke maatregelen genomen worden en zullen worden. Verder is meer aandacht nodig voor de mediawijsheid van kinderen tot zestien. Wat is de stand van zaken over de oprichting van het kenniscentrum? Hoe gaan de scholen om met de digitalisering? Zijn hun infrastructuur en lessenpakket nu al op die maat gemaakt? Wanneer wordt het actieplan jeugdverblijfscentra uitgevoerd?

Het lid informeert vervolgens of de minister van plan is aandacht te besteden aan de aanpak van de jeugdwerkloosheid. Wat is zijn visie? De conceptnota elders verworven competenties vindt de spreker een heel goed kader. Hoever staat het met de uitwerking? Mevrouw Werbrouck hoopt dat het beleid op het vlak van diversiteit ook iets vraagt van de mensen die naar hier komen en niet alleen van de Vlaamse ambtenaren en leraren.

Tot slot vraagt het lid waarom alleen jongeren uit een instelling huursubsidies kunnen krijgen als opgroeien in een goede woning een doelstelling (nr. 20) is voor meer jongeren? Wat houdt de experimentenoproep wonen-welzijn concreet in? Hoe worden de wachtlijsten voor en de verkrotting van sociale woningen aangepakt?

Mevrouw *Tinne Rombouts* waardeert dat in het plan duidelijk staat wie bevoegd is voor de uitvoering van welke onderdelen. Het is goed dat er werd gestreefd naar steun van de hele regering. Het lid dringt erop aan dat de minister er elke dag aandacht blijft voor hebben dat al zijn collega's mee zijn. In dat verband vraagt de spreker of de budgettaire consequenties al in kaart zijn gebracht. Welke afspraken werden gemaakt over de verdeling?

De jeugdsector hoopt dat het lokale participatieproces overeind blijft in de interne staatshervorming. Het lid onderstreept de waarde van de lokale jeugdbeleidsplannen. Is er al een zicht op de middelen? Blijft er sprake van geoormerkte middelen?

Vervolgens formuleert mevrouw Rombouts de bezorgdheid dat jongeren overal even belangrijk zijn en alle kansen moeten krijgen. Zo leest zij in doelstelling 9 liever dat niet alleen steden maar ook gemeenten kindvriendelijker moeten zijn. Het lid weet wel dat in het algemene kader van de nota op pagina 20 staat dat alle lokale besturen voldoende slagkracht moeten hebben voor de uitvoering van het jeugdbeleid en dat de minister beseft dat zeker ook de kleinere gemeenten specifieke ondersteuning nodig hebben, maar wil het toch nog eens benadrukken. Aangezien dit geen aparte doelstelling werd, vraagt zij hoe de minister de toegang van de niet-stedelijke jeugd tot zorg en cultuur vorm wil geven.

Tot slot informeert het lid welke procedure de opname van voortschrijdende inzichten, en nieuwe knelpunten of uitdagingen in het plan mogelijk maakt. Of kan er niet meer aan getornd worden?

De heer *Chokri Mahassine* vraagt of het mogelijk is dat elke minister zijn budget voor de uitvoering vermeldt. Dat zou het overzicht van de commissie en de minister verbeteren over zowel het beschikbare geld als over de knelpunten. Het lid waarschuwt dat acties zonder budget dode letter dreigen te blijven. Misschien kan dit in de beleidsbrieven geregeld worden.

Wat mediawijsheid betreft, wordt de verantwoordelijkheid bij de jongeren gelegd. Het lid wil dat omkeren en vraagt welk engagement de media op zich nemen. Hoe kunnen de

media bijdragen tot meer kwaliteit, meer privacy, meer participatie? Het lid vraagt zich af of de media zelf wel altijd zo mediawijs zijn.

Ook de heer Mahassine is geïnteresseerd in het antwoord op de vraag van de Vlor hoe het onderwijs bij het kenniscentrum wordt betrokken. Bij zijn advies over het Jeugdbeleidsplan stelt de raad dat de doelstelling om scholen, instellingen en organisaties te sensibiliseren voor divers en inclusief werken onder meer door goede voorbeelden te verspreiden, te beperkt is. Misschien kan de minister eens vragen welke acties de Vlor daarvoor voorstelt.

Bij de doelstelling 9 over ruimte voor jongeren en kinderen in steden, wijst de Vlaamse Jeugdraad op de nadruk op jeugdspecifieke plaatsen. Voor jongeren is echter belangrijk dat ze medegebruikers kunnen zijn van het openbaar domein. Bij de uitvoering van die doelstelling worden een heel aantal partners opgesomd. Het lid mist er twee: Ruimtelijke Ordening en de architecten en studiebureaus. Zij houden immers het potlood vast bij het inkleuren van het openbaar domein en moeten dus overtuigd worden van de noodzaak van ruimte voor de jeugd.

De bijkomende adviezen bevestigen de visie van het Jeugdbeleidsplan van de regering. Op het terrein is er nog heel veel werk. Het is immers niet gemakkelijk om gevoelens en mentaliteit te wijzigen. De adviezen en de parlementaire resolutie over verdraagzaamheid voor spelende kinderen passen in de bewustmaking, maar dat is slechts de eerste stap.

De heer *Philippe De Coene* geeft mevrouw Werbrouck gelijk dat een minister van Jeugd erop moet toezien dat de andere ministers voldoende aandacht hebben voor jongeren en hen horen. Haar mening staat echter in schril contrast tot die van een partijgenoot die tijdens een ander debat in commissie dezelfde dag nog fulmineerde tegen een enquête bij jongeren en senioren over de VRT. De voorzitter suggereert de LDD-leden eerst voldoende te overleggen met fractiegenoten zodat dergelijke tegengestelde standpunten vermeden worden.

2. Antwoord van minister Pascal Smet op de gestelde vragen

Minister *Pascal Smet* benadrukt dat het Vlaams Jeugdbeleidsplan wel degelijk aandacht besteedt aan diversiteit, zij het dan op een moderne manier, dus transversaal en horizontaal. Veel jeugdverenigingen hebben heel wat inspanningen geleverd, maar het is niet altijd gemakkelijk om bepaalde groepen te bereiken. Uit onderzoek blijkt dat de ouders van 80 percent van de leden van jeugdbewegingen ooit zelf lid was van een jeugdbeweging. Bij nieuwe Belgen is dat per definitie niet het geval. Soms is er in de landen van herkomst helemaal geen jeugdbeweging of houdt dat iets heel anders in. Maar toch proberen de jeugdbewegingen het. Het beleidsdomein Jeugd steunt de diversiteitswerkingen van verschillende organisaties.

De term maatschappelijk kwetsbare jongeren is gebruikt omdat de groep groter is dan alleen de allochtone jongeren maar ook omdat die term minder stigmatiserend is. Vooral in steden leeft de vraag naar een allochtone jeugdwerking. Hoewel inclusief jeugdwerk het beste is, kan het misschien wel in een overgangsfase nuttig zijn. De minister heeft dan ook aan de Jeugdraad en de landelijke jeugdverenigingen gevraagd om daarover advies te geven. Gezien de bevolkingsamenstelling van de steden zal er over enkele jaren geen jeugdwerk meer zijn als het niet met allochtonen is. De minister benadrukt dat er in ieder geval aandacht aan besteed wordt.

Ruimte geven aan jongeren betekent ook dat ze verantwoordelijkheid moeten krijgen. De gebeurtenissen in Hofstade of Huizingen zijn onaanvaardbaar, ongeacht de kleur van de jongeren. Nu is het ook zo dat voor jongeren uit Brussel een verplaatsing naar Vlaams-Brabant eigenlijk beschouwd wordt als een verplaatsing naar het buitenland. Niet alleen

zijn ze niet gewend om zich zo ver te verplaatsen, ook valt de sociale controle weg. Het incident in Hofstade is trouwens begonnen om een pakje friet. Amokmakers horen niet thuis in een park en moeten gestraft worden, maar het is ook fout een volledige groep te straffen. Op zich is er echter geen bezwaar tegen toegangscontrole die voor iedereen geldt, voor jong en voor oud, voor blank en gekleurd.

Het elementaire probleem is echter dat de jongeren in Brussel geen ruimte hebben om jong te zijn. Zo hebben ze er geen gelegenheid om in open lucht te zwemmen. Het zou van goed jeugdbeleid getuigen als er een openluchtzwembad komt en meer nog, als jongeren betrokken worden bij de uitbating van dat zwembad. Zo wordt het niet alleen een mooi stadsproject, maar ook een integratieproject. Sowieso is de sociale controle in eigen stad groter. Als het desondanks uit de hand loopt, moet er opgetreden worden. Het verbaast de minister dat Brusselse vertegenwoordigers van Groen! geen Brussels openluchtzwembad willen omdat de jongeren daar dan ook keet zouden schoppen.

Wat de VIP-behandeling aan de kust betreft, vindt de minister dat het beter is om met jongeren te praten dan ze te pesten. Dialoog kan heel wat problemen voorkomen en oplossen. Ook de politie moet op een verstandige manier optreden en geen mensen wegpesten uit de publieke ruimte.

De minister werkt aan kernindicatoren om de uitvoering van het plan te kunnen beoordelen. Voorts komt er een timing. Het beleidsplan en de begrotingsopmaak 2012 zijn sleutelaspecten. Het is ook aan de parlementsleden om de uitvoering van dat plan door elke minister te controleren. Vragen over jeugdwerkloosheid, huursubsidies horen thuis in andere commissies. De elders verworven competenties voor de bovenbouw zullen allicht voor de zomer goedgekeurd en zo snel mogelijk bij het parlement ingediend worden. De minister gaat zelf ook op zoek naar een methode om de jeugdreflex van de andere ministers te beoordelen, maar denkt dat punten geven niet de geschikte manier is.

Het jaarlijkse rapport blijft behouden. Het eerste en derde jaar zal dat beperkt zijn tot een kort overzicht van de stand van zaken en een omslachtiger verslag over een bepaald thema. Het tweede en het vierde jaar krijgen het parlement en de Vlaamse Jeugdraad een uitgebreid rapport. Het kinderrechtenverslag zal op dezelfde manier aangepakt worden.

Het budget zal bepaald worden in de beleidsbrief en de begroting 2012 van elke minister. Minister Smet zal zijn collega's per brief uitdrukkelijk vragen met het Jeugdbeleidsplan rekening te houden. Het Vlaams Jeugdbeleidsplan wil initiatieven als het Jongerenpact niet in de weg staan. Ook als er nieuwe initiatieven komen, zal de minister daar flexibel op inspelen.

Een taskforce onder auspiciën van minister Bourgeois zoekt een oplossing voor de zonevreemde jeugdaccommodatie. De minister zal proberen voortaan ook meer te focussen op het welbevinden van jongeren.

De minister heeft aan de Jeugdraad gevraagd om de vroegere inventaris van de planlast te actualiseren. Zodra die klaar is zal hij de nodige stappen zetten bij zowel de federale als de Vlaamse overheid. Tijdens een ludieke actie van KLJ-jongeren hebben de minister en de minister-president de verbintenis aangegaan om dingen mogelijk te maken, de planlastvermindering hoort daartoe.

De minister heeft erover gewaakt dat bij de interne staatshervorming de principes van de participatie en de oormerking bewaard blijven. De uitdagingen en problemen in de steden zijn acuter dan op het platteland. Dat rechtvaardigt de bijzondere focus, maar betekent niet dat het buitengebied vergeten wordt.

Kinderen, jongeren en volwassenen hebben behoefte aan beeldgeletterdheid en mediawijsheid is inderdaad ook een taak van de media. Lokale besturen moeten meer oog hebben voor ruimte voor jongeren, maar de meeste architecten en stedenbouwkundigen houden er rekening mee. Maar alles hangt af van de projectdefinitie van het lokale bestuur, een architect of stedenbouwkundige moet dat gewoon uitvoeren. Hij kan natuurlijk altijd suggesties geven, maar de cruciale rol ligt bij de opdrachtgever. Het loopt meestal mis als ingenieurs de zaak in handen krijgen, besluit de minister.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* is het ermee eens dat een sociale mix ideaal is, op school maar ook in het jeugdwerk. Dat is niet altijd mogelijk. Het jeugdwerk moet de beleidsdoelstellingen van diversiteit niet realiseren maar kan ertoe bijdragen. Doelgroepenjeugdwerk kan inderdaad een tussenstap zijn. Behoren tot een jeugdbeweging kan vooral ook voor kwetsbare jongeren een grote betekenis hebben. De overheid moet dat steunen, niet enkel beschouwen als een tussenstap, maar als waardevol op zich.

Het lid maant de minister tot slot aan niet alles te geloven wat de pers schrijft. Groen! vindt dat er wel degelijk ruimte voor jongeren moet zijn, ook zwembaden of zwemvijvers in Brussel.

De *voorzitter* dankt de aanwezigen voor de constructieve gedachtewisseling.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Chokri MAHASSINE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EU	Europese Unie
JoKER	jongeren- en kindeffectrapportage, jongeren- en kindeffectrapport
RIA	reguleringsimpactanalyse
SID	studie-informatiedag (ook SID-in)
soa	seksueel overdraagbare aandoening
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad